

I do not need them

אנא לא צריכנא להו -

Overview

The גמרא related that רבא went to greet בר יצחק [אחא] (נחמן) ר', but רב did not go, saying that רבא may need the services of the ריש גלותא but I do not. There is a dispute between רש"י and תוספות why רנב"י did not require the services of the ריש גלותא (and who was בר יצחק).

פירש בקונטרס דרב נחמן בר יצחק חתניה דבי נשיאה הוה כדאמר בהעור והרוטב¹ (חולין קכד, א) - גמרא states in פרק העור והרוטב as the ריש גלותא (נשיאה) רנב"י was the son-in-law of the רש"י explained that -

ולפירושו רב נחמן סתם שבגמרא הוא רב נחמן בר יצחק -

So according to רש"י's explanation when the גמרא mentions ר"נ only (without his father) it is רנב"י -

דבהעור והרוטב (חולין קכד, א) משמע דסתם רב נחמן הוא חתניה דבי ריש גלותא -

For in פרק העור והרוטב it is indicated that ר"נ is the son-in-law of the ריש גלותא -

פרש"י disagrees with תוספות:

ואין נראה דבפרק מי שהוציאוהו (עירובין דף מג, ב) אמרינן -

And it does not appear to be correct, for in פרק מי שהוציאוהו the גמרא states -

ייתיב רב נחמן בר יצחק אחוריה דרבא ויתיב רבא קמיה דרב נחמן -

רב"נ sat behind רבא and רב"נ sat before רבא; it is evident that רנב"י and ר"נ are different people -

וכן בפרק עושין פסין (שם דף יח, ב) גבי מנוח עם הארץ היה -

And similarly in פרק עושין פסין regarding the statement that מנוח was an עם הארץ -

משמע דרב נחמן סתם לאו היינו רב נחמן בר יצחק² -

It seems that ר"נ is not the same as רנב"י -

וכן בפרק השולח (לקמן לט, ב) גבי אשכחיה רב נחמן בר יצחק לרבה בר שילת -

And similarly in פרק השולח regarding the story where רב"ש found רנב"י -

דהוה קאי אפיתחא דבי תפלה³ וכן בכמה דוכתי -

¹ The גמרא there states, 'ומשום דרב נחמן חתניה דבי נשיא הוא וכו', it is apparent that רש"י maintains that בר יצחק of our גמרא is the same ר"נ in the גמרא in חולין.

² The גמרא there reads; אמר רב נחמן מנוח עם הארץ היה שנאמר וילך מנוח אחרי אשתו מתקיף לה רב נחמן בר יצחק אלא מעתה. It was ר"נ who made the statement and רנב"י who challenged it, proving that they are not the same person.

³ The גמרא there reads; אשכחיה רב נחמן בר יצחק לרבא בר שאילתא דהוה קאי אפיתחא דבי תפלה א"ל הלכה או אין הלכה א"ל אני אומר. We see that רנב"י asked רב"ש whether the הלכה is so or not, and רב"ש responded that I maintain the הלכה אין however the רבנן who came from מחוזא said that ר"נ said in the name

That he was standing in the doorway of a synagogue, and similarly in many places it is evident that ר"נ and רנב"י were not the same person.

תוספות offers his view:

אלא רב נחמן סתם הוא רב נחמן בר יעקב דהא רב נחמן סתם הוא חברו של רב ששת -
Rather we must say that ר"נ סתם is ר"נ בר יעקב, since ר"נ סתם is the colleague of ר"ש -

ובירושלמי מוכח בדוכתי טובא⁵ דרב נחמן בר יעקב הוא חברו של רב ששת -
And in many places in תלמוד ירושלמי it is evident that ר"נ בר יעקב is the colleague of ר"ש -

וגם בש"ס שלנו אינו מזכיר בשום מקום רב נחמן בר יעקב אלא כשמזכיר אצלו רב נחמן אחר -
And also in our (תלמוד בבלי) ש"ס, it never mentions רנב"י unless he is mentioning alongside ר"נ another רנב"י; either -

רב נחמן בר יצחק או רב נחמן בר רב חסדא -
ר"נ בר ר"ה or ר"נ בר יצחק to differentiate between the two ר"נ, however when there is no other ר"נ we refer to ר"נ בר יעקב as ר"נ סתם.

תוספות responds to the anticipated difficulty:⁶

והא דקאמר הכא רב נחמן בר יצחק לא צריכנא להו עשיר היה ולא היה צריך להם:
And this which רנב"י said here, 'I don't need them', that is because he was wealthy, and so he did not need them.

Summary

According to ר"ש"י it seems that ר"נ בר יצחק is ר"נ סתם, however according to תוספות it is ר"נ בר יעקב who is ר"נ סתם.

Thinking it over

תוספות offers various proofs that ר"נ בר יצחק is not ר"נ סתם. Which are the most convincing to you?

of ר"נ that הלכה. It is evident that רנב"י who is speaking with רב"ש is not the same as ר"נ סתם.

⁴ See (for instance) later on לבב, where there are two מחלוקת between ר"נ ור"ש. However we are not certain which ר"נ this is, therefore תוספות cites immediately the ירושלמי that it is ר"נ בר יעקב.

⁵ See # 112) אוצר מפרשי התלמוד (from ירושלמי כתובות פי"ג ה"ט).

⁶ We have now proven that ר"נ בר יצחק was not the נשיאה דבי, so why did he say, 'I don't need them'?!